

uti notat Zypæus in Jure Novo *tit. Ne Sede vacante numer. 1.* In his Partibus, quamdiu Superior nihil præstitit, inferiores judices conferunt. Hoc & menti Concilii Lateranensis conformius esse credit ibidem Zypæus.

VIII. Post lapsum sex mensium jus conferendi ab inferiore collatore devolvitur ad ejus immediatum Superiorem *Capit. 3. de Supplenda neglig. Pralat.*

Itaque si capitulum negligens fuerit, devolvitur ad Episcopum; etiam si ipse Episcopus unâ cum Capitulo habeat jus conferendi; sed non ut Episcopus; sed ut *Canonicus, capit. 15. De Concess. Præbenda.*

IX. Et quidem devolutio fit ad Episcopum non collatoris negligentis; sed ad illum in cujus Diocesi situm est Beneficium in cujus collatione negligentia est commissura. Rebuffus loco citato *n. 39.*

X. Si autem ipse Episcopus negligens fuerit, devolvitur provisio ad Archiepiscopum, & ab hoc ad Primate, & hinc ad summum Pontificem *Cap. fin. De Suppl. neglig. Pralat.* Hisce in Provinciis Primates non sunt: unde ab Archiepiscopis immediatè devolutio fit ad summum Pontificem: & in Regno Galliarum unus est Primas Lugdunensis, ad quem jus conferendi à quibusdam Archiepiscopis devolvitur. Rebuffus loco citato *n. 23. & 24.*

XI. Juxta citatum Decretum Concilii Lateranensis in *Cap. 2. De concess. Præb.* subinde etiam ab Episcopo jus devolvitur ad Capitulum; at hoc hodiè non servatur, uti ibidem *nu. 23.* monet Rebuffus, & Choppinus *Lib. 1. de Sacra Polit. tit. 3. n. 13.* Si tamen collatio spectaret conjunctim ad Capitulum & Episcopum; ita ut Episcopus Capitulum indicere, atque Capitulo præsidere deberet; & in collatione suffragium cum reliquis Canonici haberet, si Episcopus conferre negligeret, posset indubiè capitulum intra tempus præscriptum ad collationem procedere; & Decanus aut Senior Capituli convocare capitulum; ne aliàs in potestate Episcopi esset, Capitulum jure conferendi private; & juri devolutionis locum facere.

XII. Si collatione spectante ad capitulum & Episcopum, conventum sit, ut per *turnum* conferatur, nunc per capitulum, nunc per Episcopum solum; si Capitulum negligat, devolutio fiet non ad Episcopum, qui est par collator cum Capitulo, sed ad Archiepiscopum, ait Garcias *De Benef. parte 10. c. 3. num. 35.* quia divisio non tollit

aut mutat jus devolutionis, quæ est ad proximum Superiorem, & non ad eundem inferiorem, qualis est in hoc casu Episcopus.

XIII. Similiter si *Turnarius* negligat præsentare intra tempus præscriptum, Capitulum aliud tempus non habet; ut ibidem *n. 36.* monet Garcias: Nam committens & commissarius non debent habere nisi unum terminum seu semestre, ait *n. 38.*

XIV. Hæc quidem si agatur de non exemptis. Ab exemptis enim & Romano Pontifici immediatè subjectis non fit devolutio ad Episcopum; sed immediatè ad Pontificem tamquam exemptorum immediatum Superiorem. *Capit. 2. & 3. De Supplenda neglig. Pralat.*

Si Regulares Prælati Prioratus, Ecclesias, administrationes aut quævis alia Beneficia ad eorum collationem spectantia, intra tempus à Concilio Lateranensi præscriptum conferre negligant, Diocesani locorum in non exemptis suis, in exemptis verò Apostolicâ auctoritate negligentiam super hoc suppleant eorundem, ait *Clem. Unica de Suppl. neglig. Pralat.*

XV. In eadem Clementina præcipitur Diocesani, ut supplendo negligentiam Prælatorum conferant Beneficia servata Beneficiorum conditione & qualitate; illa videlicet quæ consueverunt per seculares Clericos gubernari, secularibus Clericis: alia verò quæ Religiosis, Monasteriorum, quorum Prælati negligentes fuerint, conferendo.

XVI. Hinc statuitur hæc regula à Canonistis; *Devolutio fit cum qualitatibus & personis, quæ in prima erant collatione.* Ita Rebuffus loco citato *n. 43.* qui inde *n. 41.* infert; si Episcopus conferre debeat Nominato, ita tenetur, bitur Archiepiscopus ad quem devolutio erit. Item, quis debebat conferre alicui de genere (ait *n. 42.*) fundatoris, ut is ad quem devolutio facta est teneatur sic conferre.

Id ipsum in aliis quoque Beneficii qualitatibus dicendum: quia ipse Superior dumtaxat intrat in jus ipsius collatoris ordinari; & consequenter eodem jure iisdemque legibus uti debet; quamvis Rex succedens jure Regaliæ in collatione Episcoporum Sede vacante in aliquibus utatur jure nonnihil liberiore, quam ipse Episcopus uti posset, uti infra notabitur; sed id ob eminentiam Regis specialiter receptum est.

13. Per Edictum ad concursum soli vocatur, qui satis de sua vocatione sunt securi.

14. Quare potius posterior, quam prior forma hic recepta?

15. Necessitas legitima vocationis ad Beneficia præsertim Curata.

16. Edictum indicti concursus ita proponi debet, ut in omnium passim notitiam venire possit.

17. Quod tempus præfigendum in Edicto intra quod vocati se examini sistere teneantur?

18. Tempus intra quod Edictum si proponendum Synodus Trid. non determinat; S. Carolus intra triduum proponi voluit.

19. Synodi Belgicæ tempus non definiunt; volunt tamen curissimè Ecclesiis Parochialibus provideri.

I. Synodus Tridentina expendens, quanto perire interesset salutem animarum ut singulis Parochiis boni idoneique Pastores qui verbo & exemplo populum pascere, præficerentur, novam providendi Ecclesiis Parochialibus formam, temporum conditione accomodatam, introductæ & observari præcepit *Sess. 24. c. 18. De Reformat.*

Hunc fuisse scopum Decretum significat ipsa Synodus, præfationis loco hæc præmittit: Expedi maxime animarum salutem, à dignis atque idoneis Parochiis gubernari: id ut diligentius ac rectius perficiatur, statuit &c.

II. Hinc rectè deducit Zypæus *Consult. 1. De Elect.* in hac provisionis forma præcipiente attendendam salutem animarum, cui ipsa Synodus per suum Decretum optime provisum voluit; hæcque apicibus juris prævalere, ut potius ea attendatur, quamvis totæ defectus in concursu obrepens. Deinde frangit *n. 7.* Ut si unquam verum sit, eum peccare legem, qui verba legis amplectus, contra legis nititur latentem id maxime, hic obtineat.

Relatis post hæc nullitatibus concursus, quas Barbosa aliique passim, attentis verborum apicibus, inducunt, ostendit, hæc in regionibus magis mente & scopo ipsius Concilii, quam juxta verborum apicem formam concursus esse receptam. Hanc libertatem & ipsa Synodus Tridentina indulgisse videtur, dum sine sui Decreti declaratione, licere etiam Synodo Provinciali, si qua in supradictis, circa examinationis formam tendit, remittenda esse censuerit, providere.

III. Itaque in Belgio forma provisionis prædictæ Concilio præscripta est, sed ubique recepta, neglectis tamen, pro temporum & locorum conditione, nonnullis verborum apicibus; nimirum magis ipsius Synodi mente & scopo, quam externo verborum eorum attentis, uti in sequentibus notabitur.

IV. Primò itaque statuit Synodus, ut in Parochialis Ecclesiæ vacatio quomodocumque egerit, Episcopus, & qui jus patronatus abet, inter decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo præscriptum idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiasticam, deputandis Examinatoribus nominet. Liberi sit tamen alii, qui aliquos ad id aptos non fuerint, rum nomina deferre, ut possit postea de iis libere ac, moribus & sufficientia fieri diligenter inquisitio. si Episcopo aut Synodo Provinciali per regionem se videbitur, magis expedire, per Edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari.

V. Scribitur, à nonnullis Patribus Tertiniis huic formæ indicendi concursum esse oppositum, illum concursum petitorum locum dare nimirum pertam & publicam ambitioni. Prætemporis Patres professos, Ecclesias à se dari recensitis eas, ita autem ista ratione introduci, ut non modo illi pertæ pro-

curare, sed etiam dignum se profiteri, & captare fas esset.

VI. Quidquid sit de veritate hujus relationis, hoc certum est, Synodum hic proposuisse duplicem formam evocandi Clericos ad concursum.

Priori formæ allegata in contrarium ratio convenire non potest. Eâ enim formâ servatâ, non ipsi ad concursum venientes propriâ voluntate se ad Ecclesias præsentant; sed ab Episcopo, aliove auctoritate habente specialitè ac nominatim vocantur, & Examinatoribus tamquam idonei præsentantur.

VII. Quoad posteriorem formam, notandum imprimis, quòd hæc forma tantum à Patribus quasi subsidariè proponatur; ut si prior servari non queat, alium possit. si Episcopo, aut Synodo Provinciali pro regionis more magis videbitur expedire: ita ut eam magis permittere pro temporum circumstantiis, quam absolute probare videatur.

VIII. Ad hæc indubitatum est, Synodum Tridentinam per hanc posteriorem formam evocandi per Edictum publicum, noluisse infringere, vel in minimo labefactare regulas legitime vocationis à Patribus jam pridem præscriptas; sed voluisse firmam manere regulam ab Apostolo expressam: *Nemo sumit sibi honorem, sed qui vocatur à Deo tamquam Aaron;* imò nec intendisse probare, Clericorum ad Beneficia præsertim curata curatationes, & sollicitationes. Noverat enim jam pridem ex mente Patrum dictum à S. Thoma: *Si aliquis pro se rogat, ut obtineat curam animarum ex ipsa præsumptione redditur indignus.* 2. 2. q. 100. art. 5. ad 3.

IX. Noverat id S. Carolus, qui promovendis rebus Concilii hoc ipso tempore quo Decretum editum fuit, intendebat; qui idcirco hæc formâ uti haud formidabat, edictumque publicum proponendum statuit in Concilio Provinciali I. quo omnes invitentur, qui volent examinari, vel alios examinandos nominare: hancque formam à Synodo, & diligenter considerata electam esse ibidem asseruit.

Quis verò suspicetur, quòd umquam induci potuisset hic sanctissimus Præsul, ut hæc forma evocandi Synodali Decreto pro tota sua Provincia probata fuisset, nisi scivisset, etiam cum hac forma regulas legitime vocationis ad Beneficia, præcipue curata, posse consistere, neque per eam Clericorum ad Beneficia curata capienda ambitionem, vel aviditatem foveri aut excitari. Scitur enim quàm sollicitus fuerit, ut daretur opera à Confessario Seminarii præcipue in sermonibus & confessionibus, ut omnis ex Clericorum mentibus sitis & aviditas Beneficiorum tollatur; proinde videatur, ut ea de re ne ipsi quidem inter se colloquantur: ita ut magis sapius inculcet, quam averti ab omni rerum humanarum cogitatione, Ecclesiastici Ordinis homines in via Domini ambulare debeant.

X. At dicet quispiam, dum ejusmodi edictum publicum appenditur, nonne omnes passim Clerici excitantur & monentur, ut qui Beneficium Parochiale vacans desiderat examini se listat; atque ad illud quasi ad præmium studii & eruditioni propositum concurrat. Nonne qui se ad simplicem hujusmodi edicti publicationem examini præsentat, & ad Beneficium Parochiale concurrat, ostendit, se Beneficium illud desiderare; quando specialiter ab Episcopo non vocatus proprio motu accurrit.

XI. Certum est, mentem Ecclesiæ non esse, ut ad publicationem edicti quispiam se listat, qui non prius serio examinaverit, num ad curam animarum à Deo sit vocatus signaque tam internæ, quam externæ vocationis pro rei magnitudine disculserit: quin & intima conscientia scrutatus sit, an ad curam animarum non propriè commodi, aut vanæ gloriæ intuitu, sed ad promovendam Dei gloriâ & salutem animarum procurandam unice moveatur.

XII. Ve-

TITULUS XXII.

De Concurfu ad Parochiales.

CAPUT I.

Proponitur & justificatur Forma Concursus à Synodo Trid. proposita; & quomodo proponendum edictum Concursus.

1. Synodus Tridentina novam formam providendi Ecclesiis Parochialibus induxit: & quis scopus Decreti.
2. Scopus Decreti magis attendendus, quam cortex verborum.
3. Quomodo in Belgio receptum.
4. Duplex forma indicendi Concursum proponitur.

5. Arguitur hæc forma tamquam Clericorum ambitionis & præsumptioni serviens.

6. Hac oppositio priori formæ opponi non potest.

7. Posterior forma tantum quasi subsidiariè à Synodo proposita fuit.

8. Synodus noluit per hanc formulam infringere regulas legitime vocationis; neque Clericorum ambitionem fovere.

9. Probatur auctoritate S. Caroli.

10. Rationes ob quas formula hæc videatur Clericorum ambitioni subservire.

11. Mens Synodi non fuit, ut quis se concursui listat, qui non sit de sua vocatione sat securus.

12. Optandum esset ut omnes nominatim ab Episcopo vocari possent; sed tamen securus ab alio vocationem suam intelligunt Clerici.

13. Per-